

Compilatie met informatie over maatregelen en adviezen van internationale organisaties en overheden over toepassing van EM (elektromagnetische) straling van mobieltjes, snoerloze (DECT) telefoons en WiFi

(met hyperlinks naar informatieve en originele publicaties)

2015

- 21 sept. [USA](#) : Het 'Federal District Court' geeft de 'City of Berkeley' toestemming om bij verkoop van mobiele telefoons verkopers te verplichten een waarschuwing bij te voegen waarin staat dat bij het op het lijf dragen van de telefoon de richtlijnen voor veilig gebruik overschreden kunnen worden indien deze aan staat.
- 25 aug. [Frankrijk](#) : Elektrogevoeligheid van een journaliste door [rechtbank](#) erkend als zware handicap en een uitkering door de staat verordonneerd.
- 10 juli, [Spanje](#) : De 'Vallisoletana Association of People Affected by mobile phone masts' (AVAATE) beschrijft in een rapport de belangenverstremming tussen de leden van de 'International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection' (ICNIRP) en de telecom industrie. Ondanks deze belangenverstremming en ondanks het private karakter van de ICNIRP gaat de WHO bij haar beoordeling van de mogelijke schadelijkheid van elektromagnetische velden (EMV) vrijwel uitsluitend af op het oordeel van de ICNIRP.
- 27 juni, [USA](#) : Een Harvard University rapport beschrijft hoe de Federal Communications Commission (FCC), die in de USA de normen vaststelt voor toelaatbare EMV/stralingsbelasting, volledig gedomineerd wordt door de telecomindustrie.
- 17 juni, [Canada](#) : Een parlamentscommissie roept op tot bescherming van kwetsbare groepen tegen de straling van draadloze communicatie en komt met een lijst van [twaalf aanbevelingen](#) voor onderzoek en maatregelen op dit gebied.
- 2 febr., [Frankrijk](#) : Wet ter beperking van de RF stralingsbelasting en toepassing van het voorzorgsprincipe is aangenomen in de [Assemblée Nationale](#) na wijzigingen voorgesteld door de [Senaat](#) . De wet voorziet onder meer in een WiFi-verbod in crèches, een verbod van reclame voor mobiele telefonie gericht op kinderen, verplichtingen om WiFi uit te schakelen in basisscholen wanneer niet in gebruik en om draadloze apparaten te voorzien van een handleiding hoe de draadloze functie uit te schakelen.
- 2 febr., [Brazilië](#) : Nokia is veroordeeld tot het betalen van \$ 250.000 schadevergoeding aan een zendmast technicus van 37 jaar die door een zeldzame vorm van kanker arbeidsongeschikt is geworden. Drie van zijn collega's van 28, 39 en 45 jaar zijn aan dezelfde vorm van kanker overleden.
- 28 jan., [Taiwan](#) : Wet aangenomen die het gebruik van 'elektronische producten' zoals video spelletjes en tv door kinderen tot 18 jaar beperkt en dat van kinderen onder de twee jaar verbied. Op overtredingen staat een boete van € 1000.
- 23 jan., [Canada](#) : [C-648-wet](#) voorgesteld om een waarschuwingsetiket op smartphones en WiFi routers verplicht te stellen ter preventie van potentiële gezondheidsrisico's van RF straling.
- 21 jan., [Europa](#) : In het 'European Economic and Social Committee' (EESC) van de Europese Unie zijn twee rapporten over 'Electromagnetic hypersensitivity' besproken. In het eerste rapport (['opinion'](#)) wordt het bestaan van EHS volledig erkend evenals de relatie met de blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) als oorzaak. In het tweede rapport (['counter-opinion'](#)) wordt het bestaan van EHS erkend, maar de relatie met EMV niet. Bij een stemming waren er 136 stemmen voor de 'counter-opinion' tegen 110 stemmen voor de 'opinion', met 19 onthoudingen.

2014

- oktober, [Oostenrijk](#) : De bedrijfs- en gezondheidsorganisaties hebben een nieuwe richtlijn uitgegeven over de bouw van zendmasten, waarin de eerdere richtlijn uit 2013 bevestigd is. Op grond van het voorzorgsprincipe dient de stralingsbelasting van alle bronnen opgeteld minder dan 1 mW/m^2 ($0,6 \text{ V/m}$) te zijn, een factor 10.000 onder de Nederlandse ICNIRP norm.
- 3 okt., [Nederland](#) : De Nationale Ombudsman stelt een werkneemster, met gezondheidsklachten door

WiFi, in het gelijk. Gelet op de ernst en lange duur van de klachten en de regelmatige controles bij de bedrijfsarts, had van het UWV verwacht mogen worden dat de verzekeringsarts verzoekster zelf had gezien, wat ze had nagelaten. Er is geen maatwerk geleverd en ook niet naar werkneemster geluisterd.

22 juli, [Duitsland](#) : Slachtoffer van radarstraling; na 17 jaar erkend als beroepsziekte.

26 juni, [Frankrijk](#) : Wet ter beperking van straling voorgesteld in de Senaat. Adverteren voor tablets voor kinderen jonger dan 14 jaar wordt verboden (€ 75.000 boete), zoals reeds het geval was voor mobieltjes. Adverteren voor mobieltjes zonder headsets wordt verboden. In basisscholen moet draadloze apparatuur uitgezet worden wanneer deze niet gebruikt wordt voor pedagogische doeleinden. De regering dient te komen met een rapport over elektrohypersensitiviteit. De verkorte [Engelse](#) samenvatting.

1 maart, [België](#) : Verkoop van mobieltjes speciaal ontworpen voor kinderen jonger dan 7 jaar wordt verboden. De SAR waarde dient bij verkoop van mobieltjes vermeld te worden. Tevens dient een gezondheidswaarschuwing toegevoegd te worden.

1 febr., [Duitsland](#) : Uitspraak van het Bundesgericht dat alle eigenaren van een woongemeenschap c.q. appartementencomplex voortaan moeten instemmen met de plaatsing van een zendmast op het dak.

30 jan., [Zwitserland](#) : Het Federal Office of Public Health (POPH) publiceert aanbevelingen om de door 'wireless local area networks' (WLAN) veroorzaakte stralingsbelasting te reduceren.

23 jan., [Frankrijk](#) : Een wet ter verdere beperking van de RF stralingsbelasting en toepassing van het voorzorgsprincipe is aangenomen door de Assemblée Nationale. Verboden worden:

- reclame voor tablets voor kinderen onder de 14 (dat verbod was er al voor mobieltjes),
- adverteren voor mobieltjes zonder 'headsets',
- WiFi in crèches (kinderen onder de drie).

In de wet staat ook de verplichting van de regering om voor extreem elektrogevoelige personen (EHS) aan het Parlement een rapport uit te brengen over de mogelijkheid stralingsarme zones te creëren, waarbij tevens rekening wordt gehouden met hun problemen in de werkomgeving.

2013

15 okt., [Frankrijk](#) : Het Franse "Agence nationale de sécurité sanitaire" (ANSES) waarschuwt de burgers om hun blootstelling aan straling van mobieltjes te reduceren.

16 sept., [India](#) : De stad Mumbai stelt voor zendmasten op scholen, colleges, ziekenhuizen en weeshuizen te verbieden en bestaande zendmasten op dergelijke gebouwen te verwijderen, evenals nabije zendmasten die gericht zijn op dergelijke gebouwen. Zendmasten op gebouwen zouden alleen geïnstalleerd mogen worden indien 70% van de bewoners daarmee instemt en per gebouw maximaal twee masten.

30 aug., [België](#) : De twee Koninklijke besluiten betreffende: 1. het verbod op het op de markt brengen van mobiele telefoons speciaal ontworpen voor jonge kinderen en 2. de beschikbaarheid van consumenteninformatie over het specifieke absorptietempo van mobiele telefoons en de reclame voor mobiele telefoons zijn ondertekend en worden op 1 maart 2014 van kracht.

1 aug., [Israël](#) : Het Ministerie van Onderwijs verbiedt WiFi in kleuterklas en beperkt dat in klassen met kinderen t/m 8 jaar.

18 juli, [Israël](#) : Het Hooggerechtshof geeft opdracht aan het Israëliëse gouvernement om een inventarisatie te maken van het aantal kinderen in Israël wat aan EHS leidt. Het Hooggerechtshof dient het resultaat van het onderzoek op 16 november te ontvangen.

3 juli, [India](#) : Vanwege gezondheidsrisico's worden in Noida, volgens richtlijnen van het Allahabad Hooggerechtshof, 300 zendmasten van residentiële naar geïsoleerde locaties verplaatst. In 2010 waren al 200 zendmasten uit residentiële locaties verwijderd.

2 juli, [Oostenrijk](#): De 'Wiener Ärztekammer' waarschuwt de Oostenrijkse bevolking in een brochure voor de mogelijke gevaren voor de gezondheid van mobiel bellen en geeft tien regels om de risico's te minimaliseren: de [Ned. vertaling](#) .

19 april, [Wereld](#) : IARC-WHO monografie 102; bevestiging classificatie van RF straling van mobieltjes, WiFi e.d. als mogelijk kankerverwekkend, vanwege hogere kans op het krijgen van glioom en acoustic neuroma .

- 18 maart, [Frankrijk](#) : Het voorzorgsprincipe betreffende WiFi in scholen is wettelijk (in de Assemblée Nationale) vastgelegd. Dat houdt in dat zoveel mogelijk bedrade verbindingen toegepast moeten worden om kinderen, de zeer jonge in het bijzonder, te beschermen tegen de invloed van straling.
- 12 maart, [Zwitserland](#) : In het Zwitserse 900 pagina's omvattende 'Diagnoseverzeichnis, ICD-10GM Version 2013' staat nu bij E p.210 '*Elektrosensibilität*' onder Code-nr Z58. Daarmee is elektrogevoeligheid van personen in Zwitserland officieel als ziekte erkend. In eerdere versies van ICD-10GM stond code nr. Z58 echter ook al vermeld, dus wat nu veranderd is niet duidelijk.
- 9 maart, [Oostenrijk](#) : De bedrijfs- en gezondheidsorganisaties hebben een gezamenlijke publicatie uitgegeven over de bouw van zendmasten. Gezondheidsaspecten zijn daarin in acht genomen. Op grond van het voorzorgsprincipe dient de stralingsbelasting van alle bronnen opgeteld minder dan 1 mW/m^2 ($0,6 \text{ V/m}$) te zijn, een factor 10.000 onder de Nederlandse limiet.
- 1 maart, [Israël](#) : Het Telecom bedrijf PARTNER, in Israël opererend onder de naam Orange, heeft een overeenstemming bereikt met een klant die claimt dat de kanker (lymfoom) vlak boven zijn linkeroor, zijn belkant, veroorzaakt is door langdurig mobiel bellen. PARTNER betaalt een schadevergoeding van US \$ 100.000.
- 28 febr., [Australië](#) : Het 'Administrative Appeals Tribunal of Australia' heeft, in Australië voor het eerst, legaal erkend dat de gezondheidsproblemen (misselijkheid, desoriëntatie, hoofdpijnen en andere klachten) van Dr. Alexander McDonald het gevolg zijn van elektromagnetische velden en heeft Comcare veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding.
- 23 febr., [België](#) : De minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx en haar collega van Consumentenzaken Johan Vande Lanotte hebben een Koninklijk Besluit uitgewerkt met een verbod op gsm-reclame voor jongeren onder de 14 én een verkoopverbod op gsm's specifiek bedoeld voor kinderen onder de 7 jaar.

2012

- 12 dec., [Indonesië](#) : De regering wil het gebruik van mobiele telefoons terugdringen door extra belastingen te heffen op het gebruik van deze toestellen, wegens mogelijke gezondheidsrisico's.
- 6 dec., [Oostenrijk](#) : De Weense 'Ärzttekammer' vordert mobielvrije zones in openbare ruimten om de stralingsbelasting te verminderen en om mensen meer bewust te maken van de gezondheidsrisico's bij het gebruik van mobiele telefonie.
- 27 nov., [India](#) : Het Hooggerechtshof van Rajasthan gebiedt [verwijdering](#), binnen twee maanden, van zendmasten nabij ($< 500 \text{ m}$) scholen, ziekenhuizen en speelvelden, en verwijst naar een uitspraak van het Indiase Supreme Court, waarin staat dat deze straling "hazardous" is. *De deelstaat Rajasthan is wat oppervlak betreft iets groter dan Italië en heeft 56.500.000 inwoners.*
- 12 okt., [Italië](#) : De Hoge Raad van Italië verwerpt een beroep tegen een eerdere uitspraak van de rechtbank in Brescia dat veelvuldig gebruik van een mobieltje, door een inwoner van Brescia, de oorzaak is van zijn hersentumor, die operatief verwijderd moest worden, en verordonneert het 'Insurance Body for Work' (INAIL) tot het betalen van een schadevergoeding. De [Hoge Raad](#) heeft eerder beslist dat "radiofrequency emissions above 6 V/m represent a crime of "dangerous launching" punishable by Article 674 of the Italian Penal Code". Een in Nederland door de Gezondheidsraad als veilig verklaarde stralingsemisatie is dus in Italië als misdadig en strafbaar verklaard.
- 19 juni, [Rusland](#) : Aanbeveling van het Russische National Committee for Non-Ionizing Radiation Protection (RNCNIRP) om het gebruik van WiFi op scholen strikt te reguleren en om bedrade netwerken te gebruiken i.p.v. draadloze breedband systemen, inclusief WiFi.
- 13 juni, [Chili](#) : De regering neemt een wet aan de 'Ley de Torres', waarin het zendvermogen van zendmasten strikt beperkt wordt, ter bescherming van de gezondheid van burgers. Bovendien krijgen de burgers inspraak bij al dan niet plaatsen van zendmasten.
- 6 mei, [Oostenrijk](#) : Gezamenlijke publicatie van de artsenorganisaties, werknemersverzekeringen, werkgevers- en overheidsorganisaties: met beroep op het voorzorgsprincipe wordt voor de bouw van vaste zendinstallaties een verlaging van de emissiewaarden met een factor 100 van 60 V/m tot $0,6 \text{ V/m}$ voorgesteld. Deze verlaging van de veldsterkte met een factor 100 betekent een verlaging van de stralingsintensiteit met een factor 10.000. De organisaties roepen gemeenten op om de emissiewaarden

van zendmasten massief te verlagen (*voor vervolg zie 9 maart 2013*).

19 april, [Nederland](#) : Kennisbericht Elektrogevoeligheid over gezondheidsklachten, i.h.b. voor huisartsen, van het Kennisplatform Elektromagnetische Velden (adviesorgaan Overheid) . Eerste erkenning van het bestaan van elektrogevoeligheid van personen door een Nederlandse overheidsinstantie.

18 maart, [Israël](#) : De Knesset keurt in een eerste zitting een wet goed die fabrikanten van mobiele telefoons verplicht deze te voorzien van de waarschuwing (in het Nederlands vertaald):

"Pas op - Het Ministerie van Gezondheid wijst erop dat veelvuldig gebruik van dit apparaat zowel als het dragen ervan op het lichaam het risico van kanker kan vergroten, vooral bij kinderen".

In een tweede zitting (jan. 2013) is dit besluit teruggedraaid, een overwinning van de telecomindustrie.

3 maart, [Oostenrijk](#) : Richtlijn van de Oostenrijkse artsenorganisatie (ÖAK) voor de diagnose en behandeling van gezondheidsklachten in verband met Elektromagnetische Velden (straling), het zgn. EMF of microwave syndroom. ([Duitse tekst](#))

2001 - 2011

31 mei 2011, [Wereld](#) : Classificatie door WHO van RF (radio frequente) EM straling van mobieltjes, WiFi e.d. als mogelijk kankerverwekkend, vanwege hogere kans op krijgen hersentumoren (glioom) .

6 mei 2011, [Europa](#) : Persbericht en [Resolution 1815](#) van de Raad van Europe over de gevaren van EM straling; aanbeveling stralingsreductie; vergelijking met asbest, gelode benzine en tabak.

24 juli 2010, [België](#) : De Brusselse gemeente Watersmaal-Bosvoorde verspreidt een brochure met waarschuwing voor GSM gebruik.

4 juli 2010, [Frankrijk](#) : Wettelijk verbod door overheid van gebruik mobiele telefoon op kinderdagverblijven, lagere en middelbare scholen; reclameverbod mobieltje voor kinderen beneden 14 jaar.

2009/2010, [Oostenrijk/Engeland](#): Studies van de verzekeringsmaatschappijen AUVA en Loyds: de risico's verbonden aan het verzekeren van mogelijke toekomstige schade veroorzaakt door EM straling zijn te groot. Dergelijke schade is onverzekerbaar.

14 sept. 2009, [India](#): Verbod op het gebruik van mobiele telefoons op alle 656 overheids- en privé scholen in Bangalore, na een eerder verbod in 'professional colleges'. Rinkelende mobieltjes op campussen worden geconfisqueerd.

2 april 2009, [Europa](#) : Resolutie Europees Parlement over stralingsreductie en verzekeringsproblemen.

4 febr. 2009, [Frankrijk](#) : Het 'Versailles Court of Appeal' bevestigt een uitspraak van de 'Crown Court of Nanterre' dat een zendmast verwijderd moet worden vanwege de stress die de plaatsing naburige bewoners heeft opgeleverd en veroordeelt Bouygues Telecom tot het betalen van een schadevergoeding aan de bewoners van € 7000,-, een extra bedrag van € 6000,- en de kosten van juridische hulp.

14 april 2008, [Rusland](#) : Het Russische National Committee for Non-Ionizing Radiation Protection (RNCNIRP) stelt in een verklaring dat bij gebruik van mobiele telefoons het "Potential risk for the children's health is very high", bovendien staat in deze verklaring "We believe that this risk is not much lower than the risk to the children's health from tobacco or alcohol."

30 nov. 2007, [Frankrijk](#) : Een aantal bibliotheken, waaronder de Nationale bibliotheek en de bibliotheek van de Sorbonne, verwijderen WiFi na gezondheidsklachten van medewerkers.

9 sept. 2007, [Duitsland](#) : De overheid ([Bundestag](#)) waarschuwt de burgers voor het gebruik van WLAN op werk en thuis en adviseert bedrade verbindingen te gebruiken.

2006/2007, [Zweden](#) : Electrohypersensitiviteit officieel erkend als handicap (niet als ziekte) . Acht [ziekenhuizen](#) zijn voorzien van stralingsvrije ruimten voor behandeling van electrogevoelige personen.

2005, [Oostenrijk](#) : De Oostenrijkse artsenorganisatie ÖAK publiceert een aanbeveling om bedrade verbindingen te gebruiken i.p.v. WiFi en de Afdeling Openbare Gezondheid van [Salzburg](#) adviseert tegen het gebruik van WiFi in scholen.

2003, [Zwitserland](#) : Telecombedrijf Swisscom AG beschrijft in een patentaanvraag een methode om 'electrosmog' van draadloze netwerken te reduceren, met als doel het risico op het krijgen van kanker te verkleinen. Niet-thermische genotoxische effecten veroorzaakt door niet-ioniserende straling worden in de aanvraag expliciet genoemd.

2001, [Wereld](#) : Classificatie door het International Agency for Research on Cancer (IARC, onderdeel van WHO) van Extreme Low Frequency (ELF) magneetvelden, zoals van hoogspanningslijnen en elektrische apparatuur, als mogelijk kankerverwekkend (klasse 2B), vanwege hogere kans op krijgen van leukemie bij kinderen .

1932 – 2000

1994, [USA](#) : Rapport over de biologische effecten van radiofrequente (RF) straling van het 'Rome Laboratory Air Force Material Command'.

1976, [USA](#) : Rapport over de biologische effecten van elektromagnetische straling van het 'U.S. Army Medical Intelligence and Information Agency Office of the Surgeon General', met speciale aandacht voor de 'Eurasian Communist Countries'.

1971/72, [USA](#) : Bibliografie van het 'US Naval Medical Research Institute' met meer dan 2000 referenties over de biologische effecten van, in het bijzonder, niet-ioniserende RF straling op mensen.

[\(De oorspronkelijke getypte tekst\)](#)

1932, [Duitsland](#) : Eerste beschrijving van gezondheidsklachten veroorzaakt door 'Kurzwellensendern': slapeloosheid, vermoeidheid, hoofdpijn, e.a.

Samenstelling compilatie: Dr. L. Vriens, 25 sept. 2015

Deze compilatie staat op:

<http://www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/7294/redirect>

Voor verdere overzichten zie:

<http://ehtrust.org/wp-content/uploads/2014/07/InternationalPrecautionaryActionsonWirelessRadiationAugust2015.pdf>

en

http://www.cellphonetaskforce.org/?page_id=128

en

[http://www.stopumts.nl/pdf/WiFi mobieltjes kinderen.pdf](http://www.stopumts.nl/pdf/WiFi%20mobieltjes%20kinderen.pdf)

en

<http://www.powerwatch.org.uk/science/studies.asp>

en

http://www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/8423/wireless_and_children_precautionary_action